

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 6/05-6

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. januára 2005 predbežne prerokoval sťažnosť Anny Jánošíkovej, bytom B. B., vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 2 ods. 1 a čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 32 P/194/2004-158 z 5. augusta 2004 a osvedčením o dedičstve notára JUDr. P. J., súdneho komisára, so sídlom Skuteckého 16, Banská Bystrica, sp. zn. 24 D 848/01, Dnot 304/01 z 8. októbra 2004 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Anny Jánošíkovej o d m i e t a ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. decembra 2004 doručená sťažnosť Anny Jánošíkovej, bytom B. B. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 2 ods. 1 a čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) č. k. 32 P/194/2004-158 z 5. augusta 2004 a osvedčením o dedičstve notára JUDr. P. J., súdneho komisára (ďalej len „notár“), so sídlom Skuteckého 16, Banská Bystrica, sp. zn. 24 D 848/01, Dnot 304/01 z 8. októbra 2004.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uviedla, že sťažnosť smeruje proti postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 32 P/194/2004 a postupu notára v konaní vedenom pod sp. zn. 24 D 848/01, v ktorých bolo podľa tvrdenia sťažovateľky rozhodované o jej majetku bez jej prítomnosti a sťažovateľka ako vlastníčka nemala právo ani u notára a ani na okresnom súde sa k tomu vyjadriť. Podľa sťažovateľky notár ju 14. októbra 2001 uznal ako účastníčku konania – veriteľku poručiť, avšak v júni 2002 ju vylúčil z konania bez uvedenia dôvodu.

Dňa 12. októbra 2001 bola s bývalým zaťom J. L. spísaná na notárskom úrade zápisnica, v ktorej bolo uvedené, že J. L. uznáva, že vklad v Devín banke, a. s., v sume 256 611,70 Sk patrí sťažovateľke, keďže bol vedený na meno dcéry sťažovateľky z dôvodu, že manžel sťažovateľky trpel nevyliciteľnou chorobou, sťažovateľka je zdravotne ťažko postihnutá osoba a tieto peniaze boli určené na pohreb, kar a pomníky. Podľa tvrdenia sťažovateľky J. L. v spolupráci s notárom ju bez uvedenia dôvodu vylúčili z dedičského konania, pričom sťažovateľka mala pohľadávku a platila celý pohreb, kar a ostatné výdavky s tým spojené.

Porušenie základných práv a slobôd podľa čl. 2 ods. 1 a čl. 12 ods. 1 ústavy vidí sťažovateľka v tom, že ako vlastníčka má právo na ochranu proti tomu, kto do jej vlastníckeho práva neoprávnene zasahuje, čo v tomto prípade je notár a okresný súd v spolupráci s J. L. (zaťom sťažovateľky).

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Na základe uvedených skutočností žiadam Ústavný súd, aby vyslovil, že v danom prípade došlo k porušeniu práva priznaného článkom 2 ods. 1 a čl. 12 ods. 1 Ústavy SR a aby následne zrušil rozsudok OS v B. Bystrici, ako aj osvedčenie o dedičstve.“

II.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti vychádzal ústavný súd z čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 49 zákona o ústavnom súde sťažnosť môže podať fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom sa porušili jej základné práva alebo slobody, ak o ochrane týchto základných práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 2 ods. 1 ústavy štátna moc pochádza od občanov, ktorí ju vykonávajú prostredníctvom svojich volených zástupcov alebo priamo.

Podľa čl. 12 ods. 1 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

Podľa § 175b Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) účastníkmi konania sú tí, o ktorých sa možno dôvodne domnievať, že sú poručiteľovými dedičmi, a ak takých osôb niet, štát. Poručiteľov veriteľ je účastníkom konania v prípade § 175p, v prípade, keď sa vyporiadava jeho pohľadávka, a pri likvidácii dedičstva. V konaní podľa § 175h ods. 2 je účastníkom konania iba ten, kto sa postaral o pohreb.

Podľa § 175k ods. 1 OSP ak niekto pred potvrdením nadobudnutia dedičstva tvrdí, že je dedičom, a popiera dedičské právo iného dediča, ktorý dedičstvo neodmietol, vyšetrí súd podmienky dedičského práva oboch a koná ďalej len s tým, u koho sa domnieva, že je dedičom.

Podľa § 175k OSP ak však rozhodnutie o dedičskom práve závisí od zistenia sporných skutočností, odkáže súd uznesením po márnom pokuse o zmier toho z dedičov, ktorého dedičské právo sa javí ako menej pravdepodobné, aby svoje právo uplatnil žalobou. Na podanie žaloby určí lehotu. Ak žaloba nebude podaná v lehote, pokračuje súd v konaní bez zreteľa na tohto dediča.

Podľa § 461 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) dedí sa zo zákona, zo závetu alebo z oboch týchto dôvodov.

Podľa § 461 ods. 2 OZ ak nenadobudne dedičstvo dedič zo závetu, nastupujú namiesto neho dedičia zo zákona. Ak sa nadobudne zo závetu len časť dedičstva, nadobúdajú zvyšujúcu časť dedičia zo zákona.

Podľa § 473 ods. 1 OZ v prvej skupine dedia poručiteľove deti a manžel, každý z nich rovnakým dielom.

Podľa § 485 OZ ak sa po prejednaní dedičstva zistí, že oprávneným dedičom je niekto iný, je povinný ten, kto dedičstvo nadobudol, vydať oprávnenému dedičovi majetok, ktorý z dedičstva má, podľa zásad o bezdôvodnom obohatení tak, aby nemal majetkový prospech na ujmu pravého dediča.

Sťažnosť ústavnému súdu podala sťažovateľka, ktorá však nie je účastníčkou konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 32 P/194/2004. Ide o konanie v právnej veci starostlivosti o maloletú D. L., zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, dieťa matky nebohej A. L., a otca J. L. (zaťa sťažovateľky), bytom B B. Predmetom tohto konania je schválenie právneho úkonu kolízneho opatrovníka, ktorým v mene maloletej D. L. uzavrel dedičskú dohodu v dedičskom konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 24 D 848/2001 po poručiťke A. L..

Ďalej sťažovateľka namietala porušenie základných práv aj v dedičskom konaní vedenom u notára JUDr. P. J., súdneho komisára, so sídlom Skuteckého 16, Banská Bystrica, pod sp. zn. 24 D 848/01, Dnot 304/01. Ide o dedičské konanie po poručiťke A. L. (dcére sťažovateľky). Vzhľadom na to, že A. L. nezanechala závet, dedí sa zo zákona. V prvej dedičskej skupine dedia poručiťove deti a manžel. Vzhľadom na to, že sťažovateľka nespadá do prvej dedičskej skupiny, nebola pojatá ako účastníčka dedičského konania. Ak sa sťažovateľka domnievala, že je dedičkou, mala si uplatňovať počas dedičského konania svoje práva postupom podľa § 175k OSP. Ak sa dedičské konanie právoplatne skončilo, je možné uplatňovať si ochranu podľa § 485 OZ (ochrana oprávneného dediča).

Podľa ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu.

Podľa právneho názoru ústavného súdu nemožno sťažnosť podľa čl. 127 ústavy považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. I. ÚS 33/02, III. ÚS 62/02). Jednou zo zákonných podmienok pre jej prijatie na ďalšie konanie je jej podanie v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu do základných práv alebo slobôd sťažovateľa.

Sťažovateľka uvádza, že rozsudok okresného súdu č. k. 32 P/194/2004-158 z 5. augusta 2004 nadobudol právoplatnosť 16. augusta 2004. Vzhľadom na to, že sťažnosť bola podaná po uplynutí dvojmesačnej lehoty, bola podaná oneskorene sťažovateľkou, ktorá je zjavne neoprávnenou osobou, keďže nie je účastníčkou vyššie uvedených konaní.

Na základe uvedeného ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podanú zjavne neoprávnenou osobou vzhľadom na to, že sťažovateľka nie je účastníčkou uvedených konaní, v ktorých namieta pochybenie notára, resp. okresného súdu, a neuplatňovala si svoje práva postupom podľa § 175k OSP alebo postupom podľa § 485 OZ (ochrana oprávneného dediča).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. januára 2005